

НЕОБХІДНІСТЬ УЧАСТІ УКРАЇНИ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.

Іванова Т.І., Бондар Т.В.

У процесі транснаціоналізації виробництва та створення глобального ринку склався сучасний міжнародний бізнес, основним суб'єктом якого є транснаціональні компанії (ТНК). За даними ЮНКТАД у 2000 р. налічувалося близько 63000 ТНК і більше 800000 їхніх зарубіжних філій та дочірніх компаній. У сучасних умовах тільки $\frac{1}{4}$ частина світової економіки працює в умовах вільного ринку, а $\frac{3}{4}$ - в межах діяльності ТНК. Для досягнення результативної діяльності необхідний ефективний менеджмент. Встановлення потреби в його удосконаленні за умов глобалізації економіки та необхідності участі України у розвитку міжнародного менеджменту є метою дослідження. Для реалізації поставленої мети необхідно встановити сутність, причини міжнародного бізнесу, визначити природу міжнародного менеджменту, межі його ефективності; з огляду на актуальність даної проблеми треба виявити стан та перспективи розвитку сучасного міжнародного менеджменту та необхідність участі України в розвитку менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та її потенційні можливості для цього.

Міжнародний бізнес має такі основні види: експорт, франчайзинг, ліцензування, проекти на управління, проекти «під ключ», спільні підприємства, прямі зарубіжні інвестиції та ін. Бізнес все більше переходить національні кордони, причинами чого є вузькі рамки внутрішнього ринку, відносний «надлишок» капіталу, конкуренція на глобальному рівні, відсутність торговельних бар'єрів, доступ до більш дешевих ресурсів в інших країнах, а також недосконале екологічне законодавство країн, що розвиваються.

Міжнародне економічне середовище має багато потенційних вигод та ризиків. В умовах диверсифікації виробництва ТНК удосконалення форм і методів управління життєво необхідне для них. Дедалі частіше ТНК набувають форми конгломератів, коли їхні структурні бізнес-одиниці набувають деякої самостійності. При цьому відбувається поєднання різних видів діяльності, створюються глобальні мережі ТНК, стратегічні альянси, тобто відбуваються

процеси співробітництва та кооперації, що діють за принципом: «Співробітництво з усіма, а конкуренція з обраними». У цих умовах розвивається гіперконкуренція. Простежується лояльність ТНК до замовників, змінюється їх орієнтація з ринку на споживача. Ефективним засобом збільшення конкурентоспроможності компаній є політика злиття та поглинань. Виникає необхідність ефективного управління марочним портфелем. ТНК зосереджуються на глобальних брендах. Портфелі брендів зберігаються у багатьох країнах і відповідають основним потребам споживачів.

Міжнародний менеджмент пов'язаний з процесами інформатизації та інтелектуалізації. Саме людина з її знаннями є рушійною силою здійснення ефективного менеджменту. Соціальна орієнтованість міжнародної управлінської діяльності все більше використовується ТНК у «боротьбі за лідерство». Зараз скорочуються рівні управління, адже «якщо знизити рівень води, то можна побачити підводне каміння»; застосовуються демократичні форми менеджменту, делегування прав та обов'язків. Формуються стандарти стилю поведінки та керівництва; система ефективного навчання менеджерів – міжнародників. Усі компанії використовують передовий досвід, діє принцип: «Думати глобально, діяти конкретно».

У сучасних умовах простежуються три основні тенденції стану та перспектив розвитку сучасного міжнародного менеджменту: 1) визнання важливості матеріальної, технологічної бази виробництва; 2) посилення організаційної культури; 3) розширення сфери впливу міжнародного бізнесу, тобто збільшується кількість здійснюваних міжнародних операцій

Країнам, що розвиваються, зокрема Україні, необхідно брати участь у розвитку міжнародного менеджменту. Це дозволить посилити конкурентоспроможність бізнесменів зовнішньоекономічної діяльності і досягнення соціально-економічного прогресу, вступати в інтеграційні процеси.

Для цього вона має перебрати досвід управлінської діяльності розвинених країн світу з урахуванням ментальності свого народу та особливостей соціально-економічного життя, створити свій потенціал управлінської діяльності, що дозволить зробити позитивний внесок у розвиток міжнародного менеджменту.